

University of Groningen

Ondernemerschap in Zuidoost Drenthe

Hans, Lianne; Edzes, Arend; Koster, Sierdjan

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:

2017

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Hans, L., Edzes, A., & Koster, S. (2017). *Ondernemerschap in Zuidoost Drenthe: Eindrapport*. Rijksuniversiteit Groningen. Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Van
 L. Hans MSc, Dr. A.J.E. Edzes en Dr. S. Koster

Datum
 23 maart 2017

Onderwerp
 Management Samenvatting

Achtergrond

De INTERREG Lokale Ontwikkelingsstrategie Zuidoost Drenthe 2015-2019 heeft als doel om de leefbaarheid van Zuidoost Drenthe te versterken. Een van de thema's binnen de strategie is de versterking van de sociale innovatiekracht en vooral het versterken van ondernemerschap. Hiervoor is het nodig om in de startsituatie zowel de ondernemers in beeld te hebben als te weten waar hun behoeftes om ondersteuning liggen.

Deze managementsamenvatting presenteert in het kort de resultaten van de kwantitatieve verkenning van ondernemerschap in het werkgebied van de Leader strategie. De volledige rapportage kent als titel '20170319 Rapportage Ondernemerschap Zuidoost Drenthe'. Wij hanteren als het Leader-onderzoeksgebied de definitie zoals deze in de Lokale Ontwikkelingsstrategie 'Aanpakken: Bouwen op lokale kracht' (oktober 2015) is omschreven, nl.: de gemeente Coevorden, de gemeente Borger-Odoorn, de plattelandsgebieden van de gemeente Emmen en het veenkoloniale deel van de gemeente Aa en Hunze.

Ondernemerschap in de regio

Daar waar gesproken wordt over ondernemerschap geldt dat in de praktijk een enorme variëteit zichtbaar is. Van export-georiënteerde bedrijven of ondernemers met een lokaal verzorgingsbied (bakkers, slagers), tot aan eenmansbedrijven met een vestiging op de woonlocatie maar met werkzaamheden ver buiten Zuidoost Drenthe. In dit onderzoek hebben we geprobeerd deze variëteit zichtbaar te maken. Wij hebben het Leader-onderzoeksgebied afgezet tegen de provincie Drenthe en Nederland. De belangrijkste conclusies uit de kwantitatieve verkenning zijn als volgt:

1. Het onderzoeksgebied telt 119.445 inwoners in 2014, verdeeld over dicht- en dunbevolkte kernen. De bevolking in het Leader-gebied is sinds 2002 constant en neemt na 2010 licht af. In de provincie Drenthe is er ook sprake van een stagnerende bevolking, maar nog niet van een bevolkingsdaling. In Nederland blijft de bevolking toenemen.
2. Anno 2014 telt het gebied 8.592 bedrijfsvestigingen. Tezamen zorgen deze bedrijfsvestigingen voor 35.020 banen. De toename in het aantal bedrijfsvestigingen is sinds 2006 minder sterk in het Leader-gebied dan in de rest van Drenthe en Nederland.

Deze stagnatie wordt met name veroorzaakt door de stagnerende bevolking in het Leader-gebied: afgezet tegen het aantal inwoners volgt het Leader-gebied de landelijke en provinciale trend.

3. Vergeleken met de provincie Drenthe en Nederland zijn de bouwnijverheid en handel en horeca oververtegenwoordigd in het Leader-gebied. De zakelijke dienstverlening is ondervertegenwoordigd in het Leader-gebied. Dit geldt vooral voor het aantal vestigingen. In termen van banen is de ondervertegenwoordiging minder sterk, wat duidt op een grotere omvang van de zakelijke dienstverleningsbedrijven in het Leader-gebied.
4. De bedrijvigheid in het Leader-gebied in het algemeen kenmerkt zich echter door kleine bedrijven en dit aandeel wordt groter. Anno 2014 heeft ruim 85% van de vestigingen 4 of minder werknemers. De gemiddelde bedrijfsgrootte ligt net boven 4 personen en is daarmee ruim lager dan in de provincie Drenthe en Nederland, waar bedrijven gemiddeld 6 werkende personen tellen. Dit wordt met name veroorzaakt door het gebrek aan bedrijven met meer dan 100 werknemers.
5. Het aantal zzp-ers is sterk toegenomen in de afgelopen jaren. Dit is in lijn met de landelijke en provinciale trend.
6. Voor start-ups geldt grosso modo hetzelfde beeld als voor de bestaande bedrijfsvestigingen: het volgt de provinciale trend en er zijn veel start-ups in bouw, handel en zakelijke dienstverlening. Er zijn sinds 2003 wel relatief meer faillissementen in het Leader-gebied.
7. Ruimtelijke concentraties van de bestaande bedrijvigheid en start-ups zijn vooral te vinden in het zuidoosten van Zuidoost Drenthe en bij de grotere bevolkingskernen: Emmen, Coevorden, Dalen, Borger, Nieuw-Amsterdam en Stadskanaal. Dit patroon is vrij stabiel over de tijd.
8. Opmerkelijk is dat relatief veel bedrijven in het Leader-gebied zich hebben gevestigd in panden met een woonfunctie of met een gemixte functie. Absoluut gezien bevindt het grootste aantal bedrijven zich in een pand met een woonfunctie, met name in de sectoren zakelijke dienstverlening, ICT en in de handel. Dit zijn met name de kleinere bedrijven. Ook de bouwnijverheid zit relatief vaak in een pand met een woonfunctie. Waarschijnlijk zijn dit bouwvakkers die voor zichzelf zijn begonnen. Vergeleken met de provincie Drenthe en Nederland zijn er relatief weinig bedrijven gevestigd in panden met een kantoorfunctie.

Resumerend

Qua aantallen bedrijfsvestigingen en nieuwe bedrijfsvestigingen volgt het Leader-gebied de provinciale en nationale trend. Er zijn echter wel aanwijzingen dat de bedrijven in het Leader-gebied kwalitatief verschillen van de bedrijven in Drenthe en Nederland. Het zijn vaak kleinere bedrijven gevestigd in/nabij een woning. Deze bedrijven leveren niet veel werkgelegenheid, maar zijn wel belangrijk voor de leefbaarheid van het gebied.

Bijlage: 20170323 Rapportage Ondernemerschap Zuidoost Drenthe